

Host: Dyčka Lukáš; bezpečnostní expert, Univerzita obrany
29.9.2016 ČT 24 str. 1 18:25 Interview ČT24

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Závěry vyšetřování příčin sestřeleného letu z Amsterdamu do **Malajsie** otevírají staronové spory. Skupina zemí ukazuje na Rusko. To ale obvinění odmítá. Jak je těžké odhalit, kdo použil **vojenskou zbraň**? Jak složité je dostat se a obsloužit **raketový** systém, který měl stát za pádem letadla? Západ se neshodne s Ruskem, ani na postupu v Sýrii. Rusko přišlo s návrhem klidu **zbraní**. Samo je ale používá. Jak z toho ven? Hostem dnešního Interview je Lukáš Dyčka z **Univerzity obrany**. Dobrý podvečer.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Pěkný podvečer.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Za jak věrohodné považujete výsledky vyšetřování ze strany **mezinárodního** týmu, který přišel se závěrem, že tedy Boeing letu MH17 sestřelil **raketový** systém Buk?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Já nemám v podstatě důvod o těch závěrech pochybovat. Nicméně já myslím, že nikdo nepochyboval nad tím, kdo to letadlo sestřelil. Už ty poslední dva roky, od doby, kdy se tragédie stala. Na druhou stranu si myslím, že to je úplně nepodstatné. A to, že ty výsledky přicházejí asi dva roky potom, co se to stalo. Ukazují na, řekněme, určitou neschopnost to vyšetřit promptně. A nemyslím si, že to tudíž na tom konfliktu něco může změnit. Takže, jak říkám, je to věc, která, si myslím, že nebude mít dlouhodobou trvanlivost.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Co považujete za neschopnost? Výsledkům předcházelo poměrně obrovské shromažďování různých informací. Považujete dva roky za nepřiměřeně dlouhou dobu?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Já nejsem úplně expert na technické záležitosti zkoumání sestřelení letadla. Nicméně z toho politického hlediska, já si myslím, že je mnohem důležitější, že Rusko popřelo ten sestřel. A ono samozřejmě ten sestřel bude popírat do budoucna v podstatě jak dlouho to jenom bude možné. To znamená dokud Rusko samo nepřizná, že letadlo sestřelilo buď ono nebo jeho, řekněme, na ně navázaní povstalci, tak to vlastně nemůže nic změnit. Žádné vyšetřování, žádné závěry nezmění nic na tom, že letadlo bylo sestřeleno a že se na té situaci na Ukrajině nic nezmění. To je jedna věc. A druhá věc, ty dva roky jsou velmi důležité také z toho pohledu, že vlastně Rusku daly velkou část doby na to konsolidovat svoje zisky na východní Ukrajině. Samozřejmě **mezinárodní** společenství zapomíná velice rádo a velice rychle. To znamená ten sestřel, který byl aktuální, řekněme, někdy v červenci a srpnu roku 2014, tak dneska už je v podstatě zapomenutou událostí. Dnes to přebily jiné události v Sýrii, jiné události také samozřejmě na Ukrajině. Takže to trošičku vprchalo.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Na druhou stranu, teď se dozvídáme od nějakého týmu, který má podle vás jak vysoký kredit, že to bylo tak, jak se samozřejmě dalo tušit? Jak se už předvíдалo, ještě než ty oficiální závěry přišli? Proč vám to nepřipadá podstatné?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Ze dvou důvodů. Zaprvé členem toho týmu nebylo Rusko. Samozřejmě kdyby Rusko bylo členem týmu, tak se nedobereme žádných konkrétních závěrů. Ale samozřejmě ve chvíli, kdy Rusko není členem toho týmu, tak to znamená, že ono může stále popírat, že se to stalo. A my si samozřejmě nikdo nemyslíme, že Rusko poslalo **raketový protiletadlový systém** Buk na Ukrajinu proto, aby sestřeloval o civilní letadla. To že tam bylo, to bylo logické umístění v průběhu konfliktu. Na to se nemůžeme na Rusko zlobit. A myslím si každopádně, že ty dva roky pomohly Rusku. Ten tým samotný byl velice důvěryhodný, byl složený z expertů, ale samotné dva roky, to je klíčová událost. To je zkrátka moc dlouhá doba na to, aby sestřelení letadla hrála roli.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Když ale u toho přece jenom zůstaneme a u těch některých detailů, které se tedy objevily. Zásadní byly pro vyšetřovatele informace z **radaru**, také komunikace mezi **leteckými operátory**, řada odposlechů. Jak přesné jsou takové informace? Vy říkáte, my se domníváme, nepředpokládám, že máte úplně jinou vlastní analýzu.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Určitě nemám. Můžeme říkat vyšetřovatelé se domnívají, opravdu to zní trochu lépe. Ty známe z **radaru** jsou velice přesné. Každopádně vyrojila se celá řada falešných záznamů, v průběhu těch posledních dvou let, které měly za cíl založit zamlžit celou situaci. Je to klasická **taktika** hybridní **války**. A teď bez ohledu na to, kdo je jejím původcem, zda Rusko nebo západní státy. Ve chvíli, kdy zamlžíte situaci, rozostříte situaci, tak potom zaprvé samozřejmě trvá dlouho, než tu pravdu rozklíčujete. A pak spoléháte zase na to zapomínání. To znamená, lidé jsou zahlceni velkým množstvím protichůdných informací. Já jsem viděl snímky, na kterých byla údajně ukrajinská **stíhačka MIG-29**, která měla sestřelovat to letadlo. Celá řada jiných **amerických** satelitních snímků, které nebyly pravdivé. To znamená ve chvíli, kdy zahlíte ten mediální prostor a tu veřejnost celou řadou takovýchto informací, tak po určité době veřejnost to přestane zajímat, přestane být ochotná si vybírat z celé **záplavy** informací. Když potom po dvou **letech** konečně přijdete s nějakým relevantním závěrem, jako se teď stalo včera, tak už je to vlastně velice nepodstatné.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

První zpráva o tom **raketovém** systému přišla právě loni. Přišla s tím ovšem Nová Gaceta a ta informovala, že šlo o tento **raketový** systém, ale ovšem použitý na tom ukrajinském území, nikoli na tom území ovládaném separatisty. Jak musí být obtížné vůbec dojít k nějakému přesnému určení, odkud to bylo vypáleno?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Tak to samotné konkrétní místo odpálení tak složité není, tam stačí znát výškový a dálkový dostřel toho systému a určitou trajektorii **rakety**. To se podařilo zjistit poměrně přesně. Horší je to s těmi fakty na zemi, že vlastně nebylo úplně jasné, kdo tu pozici v té době kontroloval a ona se nacházela, pokud vím, velmi blízko fronty a vzhledem k tomu, jak nepřehledná v té době byla situace na Ukrajině, tak nebylo úplně jasné, kdo tam v té chvíli byl. I když se teďka v téhle chvíli dovedeme shodnout na tom, že to bylo na té, řekněme, povstalecké části území, pořád tím nemůžete dokázat, že za tím sestřelem stojí Rusko samotné. Mohli to být povstalci, mohli to být povstalci, kteří nedostali rozkazy, kteří zkrátka něco spletli. To znamená rozklíčovat komu skutečně ten systém patřil, respektive to odpalovací vozidlo je mnohem horší a to žádnými technickými prostředky zjistit nelze, to se zkrátka muselo zjišťovat opravdu odposlechy, to se muselo zjišťovat vyslýcháním svědků a to je poměrně **komplikovaný** a zdlouhavý proces.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Když se podíváme na ten systém jako takový, z toho technického pohledu, alespoň trochu, s jakou přesností do jaké vzdálenosti vůbec je schopen tento systém zasáhnout cíl?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Má výškový dostřel ten systém Buk přibližně 25 kilometrů. Připomeňme si, že to letadlo letělo ve výšce zhruba 10 kilometrů, to znamená s poměrně značnou rezervou. Dálkový dostřel asi 42 nebo 45 kilometrů. Vzdálenost od místa sestřelu, pokud si pamatuju, tak zdroje udávají zhruba na 6 kilometrů. To znamená pořád se tam to letadlo nacházelo v dostatečné vzdálenosti od toho systému. Takže z technického pohledu to není problém. A co se týče těch **raket** samotných, který ten systém používá, tak jsou na odpalovacím zařízení standardně čtyři a oni v podstatě fungují hodně zjednodušeně, jako jakási brokovnice. To znamená, ta **raketa** vybuchne ve velice těsné blízkosti toho letadla a ty střepiny, které následkem toho výbuchu vzniknou, tak vlastně proděraví letadlo a to potom vede k tomu sestřelu. Konec konců to byli způsob, jakým **mezinárodní** vyšetřovatelé zjistili, že to letadlo opravdu bylo sestřeleno tímto systémem, protože celý předek kabiny toho letadla byl vlastně proděravěn jako cedník nebo řešeto. Našla se tam velká řada úlomků a střepin, které se potom později podařilo identifikovat právě jako součásti toho systému Buk.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Jak složité je takový systém obsloužit? Musí to být člověk, který s tím má opravdu praktické zkušenosti?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Bezesporu. Jednoduché to určitě není, to na jedné straně. Na druhé straně, ten sestřel toho letadla se zdá být jakýmsi, jakousi souhrou náhod a ne úplně přesného řízení. To znamená že obsluha, která ten systém obsluhovala, minimálně nepoužívala část výkonu toho systému. Neměli třeba **radarové** vozidlo. A v každém případě to ale určitě nebyly amatéři, kteří by o tom systému nic nevěděli. To ale také neříká nic o tom, jestli to mohli být povstalci nebo Rusové. To si myslím, že se dá velice těžko zjistit.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Je to systém vytvořený v dobách Sovětského svazu. Jak často byl a nebo je vůbec využíván?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Tento systém relativně často, přišel až v 80. **letech. Československá** lidová **armáda** počítala s jeho nákupem, nicméně už jej nestihla nakoupit, protože přišla revoluce a, řekněme, změna plánu. Každopádně jeho předchůdce, který je, řekněme, morálně velmi podobný, to je systém Pup, tak ten býval využíván velice často. Ať už to byly izraelsko-arabské **války** nebo celá řada jiných konfliktů. Dříve v minulosti býval velkým postrachem, ale samozřejmě zastral a především to elektronické vybavení. Ale každopádně je to systém velice známý a v minulosti velice hojně používaný.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Myslíte si, že to je i systém, ke kterému je možné se jakýmsi způsobem dostat i třeba na černém trhu?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Zcela určitě není. Především proto, že celá ta baterie má celou řadu vozidel, několik odpalovacích zařízení, **radarové** vozidlo a **velitelské** vozidlo, to zaprvé. Za druhé, je to systém, který zkrátka nikde moc dobře neschováte. To znamená, neumím si představit a není možné jej na černém trhu. Určitě musel pocházet z výzbroje patrně určitě ruské **armády**.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Dva scénáře byly vyloučeny v podstatě okamžitě. To znamená že by to byl incident zaviněný jakýmsi lidským selháním nebo technickým selháním. Nešlo podle vyšetřovatelů ani o **útok** spáchaný například z paluby letadla, o **útok teroristický**. Řekněte mi, myslíte si, že je zkoumání všech těch scénářů důležité? Mohou být třeba využity jednoho dne právníky protistrany?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Mohou být využity, ale jak jsem už říkal na začátku, ono už to v téhle chvíli vůbec není podstatné, protože ať už to Rusko udělalo nebo ne, a my jsme se shodli, že ano. Tak to na té situaci v Ukrajině nic nezmění. Já si myslím, že mnohem závažnější spíše dívat se na to, jak je možné, že civilní letadlo přelétalo nad prostorem, ve kterém se vědělo, že probíhá konflikt. To věděl každý. A kde bylo jasné, že se nachází tyto **protiletadlové systémy**. Určitě nemůžeme obviňovat povstalce, případně Rusko z toho, že by chtělo sestřelit civilní letadlo. I ty odposlechy ukazují na to, že povstalci měli v podstatě ze sestřelu ukrajinského **vojenského letadla**, což se stalo v několika posledních dnech před tím sestřelem civilního letadla několikrát. To znamená byla to opravdu souhra náhod a vždycky říkám, že v **mezinárodní** politice se nahraje na slova dobře nebo špatně. Tam se hraje jenom na slova funguje nebo nefunguje a v tomto způsobu boje Rusové a povstalci zkrátka ukázali, že mají funkční **protivzdušnou obranu** a ten sestřel jakkoliv je tragický, tak ukázal, že nad tím povstaleckým územím v podstatě ukrajinské **letectvo** nemůže operovat, což potom do značné míry ovlivnilo výsledek té **války**.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Říkáte, že to možná už není tak podstatné, protože to teď nemůže situaci na Ukrajině změnit. Na druhou stranu, vyšetřovací tým hovoří o tom, že by chtěl obstát dokonce před soudem, pakliže bude mít pro to dostatek důkazů. Jak by se k tomu jinak mělo **mezinárodní** společenství podle vás postavit?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

To je složitá otázka. Já si nemyslím, že jakýkoliv soudní tribunál v této otázce může zasednout, minimálně nerelevantní, protože členem Rady bezpečnosti OSN je Rusko. Jakékoliv, řekněme, rezoluce, které se tohoto mohou týkat, Rusko bude samozřejmě vetovat. O tom jak by se k tomu mělo postavit **mezinárodní** společenství se vedou spory. Určitě by se na to nemělo zapomínat. Jak říkám, sice už to v dnešní době nehraje roli, to neznámá, že by se podobné věci neměly připomínat a neměly by se hledat **závady**, proč se tak stalo. Já věřím tomu a na Sýrii, například vidíme velice dobře, že dopravní společnosti se poučily a velice rychle po vypuknutí jakéhokoliv konfliktu v oblasti, kde se mohou nacházet podobné systémy, tak velice rychle dojde k zamezení průletu civilních letadel nad touto oblastí a ty oblasti se oblétají, byť je to samozřejmě mnohem dražší, ale já bych to bral jako velice pozitivní poučení, a to, že se nic podobného nestalo, třeba nad tou Sýrií, která je teďka velice žhavá, tak to je důsledkem poučení se **mezinárodního** společenství ze situace nad Ukrajinou před dvěma lety.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Spojené státy varovaly před ukončením těch hovorů s Ruskem kvůli **válce** v Sýrii a kvůli tomu společnému postupu proti džihádistů. Tohle asi není úplně vývoj, který byl původně v plánu. Co si o tom myslíte?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

V plánu nebyl, ale byl samozřejmě očekávatelný. Když zhruba před těmi dvěma nebo třemi týdny Rusko se **Spojenými státy** podepsaly dohodu o příměří v Sýrii, tak bylo celkem logické, že ta dohoda nemůže dopadnout nijak jinak než fiaskem, protože na zemi těch aktérů, kteří spolu bojují, je zkrátka celá řada. Je jich natolik velké množství, že ani jedna z těch dvou stran, to znamená Rusko nebo **Spojené státy**, nejsou schopny je kontrolovat. To znamená to selhání těch mírových rozhovorů a selhání těch příměří a pokračující **bojová akce** byly do jisté míry očekávatelné. Já se jim v podstatě ani nedivím. Neočekávám v Sýrii jakéhokoliv utichnutí bojů v nejbližší době a je potřeba si pamatovat, že ve chvíli, kdy tam utichnou ty boje a přejde se do jakéhokoliv módu příměří, tak to není pro, že by ty strany spolu přestaly chtít bojovat, nebo že by přestaly být motivovány toho druhého porazit, ale je to zkrátka dáno jenom tím, že v současné době třeba nejsou nebo nemají prostředky k tomu, aby dále bojovali a potřebují dozbrojit a získat sílu a potom se na sebe vrhnout znovu.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

The New York Times píše, že telefonát mezi Johnem Kerrym a Sergejem Lavrovem byl jeden z těch nejostřejších od dob pokusu o zprostředkování příměří. Řekněte mi, věříte tomu, že ta politická **jednání** jsou takto tvrdá a důsledná? Nebo je to i součást jakési politické hry?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Samozřejmě je to součást politické hry. Potřebujete toho protivníka donutit a napasovat ho do nějaké role. Každopádně, já když se podívám na akce Ruska, minimálně od roku 2003, možná ještě od 90. let, od válek na Balkáně, tak já, byť to samozřejmě nemusím úplně schvalovat, tak naprosto chápu ruské chování. Veme si všechny intervence **Spojených států** nebo států **NATO**, ve všech státech od Srbska, **válka v Kosovu** přes **Irák**, přes Libyi, v současné době třeba přes Sýrii, to jsou všechno státy, které jsou nějakým způsobem a nebo byly navázány na Rusko. A Rusko samozřejmě velice intenzivně vnímalo tady toto vměšování západu do své sféry jakéhosi vlivu. No a takže v současné době logicky Rusko už bylo zatlačeno tak moc do kouta, že pochybuju, že je schopno nebo ochotno v Sýrii jakkoliv couvnout a nečekal bych tam od Ruska jakýkoliv, jakoukoliv ochotu výraznějším ústupkům. To předpokládám, že **Spojené státy** to vědí taky a z jejich depeší se to dá docela dobře odečítat a oni tady narazily na velice asertivní Rusko, na Rusko, na které před, řekněme, 10 - 15 lety ještě nebyly zvyklí, a je to relativně nová realita, se kterou se musejí potýkat.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Jsou to už tisícovky lidí, kteří zahynuli při pokusu syrského režimu dostat například Aleppo zpět z rebelských rukou. Jak intenzivní jsou teď ty **vojenské zásahy**?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Mimořádně a hlavně proto, že oblast Aleppo zaprvé bývala v minulosti velice ekonomicky významná, bylo to jakési ekonomické centrum Sýrie, byť v dnešní době už jím zdaleka není. Bylo to velice intenzivně zalidněné město, tuším, že populace dosahovala zhruba dvou milionů. Dnes jich tam může být 250 - 300 tisíc, to znamená velký exodus. A v té oblasti se hlavně proplétají zájmy celé řady aktérů. Ať už je to vládní režim syrské **armády**, případně celá řada povstalců, a také islamistických povstalců a ze severu také, řekněme, Kurdů. V tomto mišmaši je těžké se vyznat, ale, řekněme, od jara tohoto roku se zdá, že sílu nabývají právě vládní **vojska**. Nicméně i tak tam zůstávají kapsy, kde jsou vládní **vojska** obklíčena i těmi takzvanými umírněnými povstalci. Takže vyznat se na té mapě samotné je velice složité. Myslím si, že to nedokáží ani ti aktéři na zemi samotní.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Podle UNICEF u zemřelo od pátku právě v Aleppu už 100 dětí. Přes další 200 dětí bylo zraněno. Byli jsme svědky toho, kdy byl zasažen konvoj s pomocí, který směřoval do Aleppa, co v takové situaci, a co s tím, když v podstatě už není ani respektována humanitární pomoc?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Vždycky přemýšlím nad tím, proč má někdo tendenci zasáhnout humanitární konvoj. A když se nad tím zamyslíme zase logicky, a obejdeme, vypustíme jakékoliv humanistické tendence, tak humanitární konvoj zasáhnete jenom ze dvou důvodů. Buď jste udělal chybu, a to se stává velice často, a stává se to **Američanům**, stává se to Rusům, Syřanům v podstatě běžně. A nebo jste to udělal záměrně, a to proto, že ten humanitární konvoj zkrátka není tak humanitární, jak se na první pohled zdá. Já bych docela ...

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

A tady dokážete říci, jak to mohlo být? Pardon. Tady dovedete rozlišit, jak to mohlo být?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Samozřejmě nedokážu, protože jsem tam, díkybohu nebyl, ale věřím tomu, že a ukazují tomu celá řada indicií, že samozřejmě Rusové i syrský režim díky zpravodajským službám měl velice dobré informace, k čemu ten konvoj slouží. A vzhledem k tomu, kam ten konvoj směřoval, tak se zdá, že

celá řada té pomoci měla být využita spíše na živení těch povstaleckých bojovníků. A samozřejmě v té době mělo probíhat příměří, takže teoreticky ani tady tohle by nemělo vadit, ale nedovedu si představit, že jakýkoliv logicky uvažující **vojenský velitel** by nechal projet zásobovací konvoj svým protivníkům bez toho, aby proti němu nějak zasáhl.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Rusko teď navrhuje dvoudenní klid **zbraní**. Vy jste říkal, že nevěříte příliš ústupkům Ruska, ale může toto k něčemu pomoci?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Já to považuji za **taktický** krok, který má ukázat jakési gesto dobré vůle, případně zmírnit tu intenzitu mediálního tlaku vůči Rusku nebo jakoby těch **útoků** na ruskou politiku. To znamená je to jakési gesto možná slabosti a možná snahy tu situaci deeskalovat. Zatím to nedovedu rozhodnout.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Rusko viní **Spojené státy** z toho, že nedokáží zajistit umírněné chování poslanců. To by znamenalo co v představách Ruska, že se povstalci Aleppa vzdají?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Patrně ano, takhle by se to dalo nazvat. Na druhou stranu zajistit umírněné chování umírněných rebelů je velice složité, protože to není jedna skupina. Ono to zaprvé ukazuje na docela limitovaný vliv **Spojených států** na některé ty skupiny a zadruhé na velice roztříštěnou situaci, kdy samozřejmě jsou tam skupiny, které jsou ochotny bojovat jenom proti islamistům, ale pak jsou tam skupiny, které s těmi islamisty spolupracují a ono jako ty jejich počty jsou opravdu do řádů stovek a vyznat se tady v tomhle tom, v té nepřehledné situaci asi musí být pro **americkou** diplomacii noční můrou. Rusko tady v téhle oblasti má mnohem jednodušší roli, protože jeho klientem je v podstatě ten syrský režim, který je do značné míry stále, stále jednotný a hlavně je to jeden jediný aktér. Takže v porovnání s desítkami skupin, nepřehledných skupin, které mezi sebou mění aliance a v porovnání na druhé straně s jedním syrským režimem, je jasné, kdo z těch dvou aktérů to má těžší. Což samozřejmě nesnímá vinu z toho, že se ta situace nedaří uklidnit.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Vy jste hovořil o tom, že Rusko nechce ztrácet ten svůj vliv a že to v podstatě chování i z toho **vojenského pohledu** je částečně logické. Myslíte si, že ale existuje něco, nějaký element, kvůli kterému by se Rusko vzdalo podpory režimu Bašára Asada?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Velice těžko si to umím představit, ale napadá mě jedna situace, a to by byla výměna zrušení sankcí v souvislosti s Ukrajinou a východní Ukrajinou. Uměl bych si představit situaci uznání Krymu, jako ruského území. V takové situaci věřím, že Rusko by bylo ochotno uvažovat o zrušení podpory Bašáru Asadovi. Každopádně já předpokládám, že uznání Krymu jako ruského území není určité na pořadu dne. To stejné se týká východní Ukrajiny. Ale ano, věřil bych tomu, že ruský režim, Vladimir Putin je ochotný obětovat Sýrii, pokud se mu dostane ústupu v Evropě, ale to se samozřejmě asi těžko stane v nejbližší době.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Na druhou stranu stále platí, že nemůže dojít ke smíru Sýrii v jakékoliv podobě bez **jednání** západu s Ruskem? Nebo ne?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

V žádném případě ne. Ono to nejde ani naopak bez toho, aby ti aktéři, kteří spolu bojují, ti primární aktéři, ten syrský režim a ti povstalci, našli nějakou ochotu spolu **jednat**, což může být dáno slabostí.

Tak to nepůjde také. To znamená, nejde se dívat ani ven na tu **mezinárodní** politiku, ani jenom dovnitř té Sýrie. Je potřeba tam najít určitý konsenzus. Je docela známou statistikou, že civilní občanské **války** probíhají většinou 10 až 12 let. Podle statistiky v Sýrii jsme někde v polovině toho času. Já myslím, že máme ještě dobrou polovinu před sebou a takhle je k tomu potřeba přistupovat.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Bavili jsme se o celním letadlu, bavili jsme se o **civilistech** v Aleppu. Věnuje se podle vás obecně dostatečná pozornost umírání **civilistů** ve válkách?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Já budu cynický, nedělám to rád, ale dělám to často. Věnuje se možná až přehnaná pozornost.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Jak se to, promiňte, ale v čem se to tedy projevuje, že přehnaná ta pozornost?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Projevuje se to v tom, že mluvíme o tom, že bylo zabito, dnes jsem četl zprávu, 6 **civilistů** ve frontě na chleba. Ano, je to samozřejmě smutné, ale v tom konfliktu zahynulo 440 tisíc lidí a ve chvíli, kdy se věnujeme jednotlivcům, a věnujeme se opravdu takhle malým číslům, tak nám jakýmsi způsobem uniká ten větší obrázek. A uniká nám ten obrázek v tom smyslu, že zkrátka nejsme schopni si uvědomit, že v Sýrii už neexistuje nikdo, kdo je dobrý a kdo je špatný, že jsou tam z pohledu západu jenom špatní a ještě horší aktéři. A že zkrátka z toho nikdy nebude velice příjemné procitnutí pro Západ. Nikdo tam není takový, kdo by nás podporoval, pokud tam byl někdo, kdo podporuje Západ, tak už je dávno pryč. My se právě tím díváním na utrpení **civilistů** zbavujeme, díky těm našim humanistickým tendencím, zbavujeme pocitu vnímání té reality, a to si myslím, že je docela závažný problém.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Dobře, ale vy **civilisty** neberete jakožto oběti právě těchto politických a **vojenských konfliktů**, a to si myslíte, že je tedy přehnané, pakliže se bavíme shodou okolností právě o Sýrii. V jejich případě OSN dospěla k tomu, že režim používal chemické **zbraně** vůči obyvatelstvu. Teď přišla Amnesty International se stejným obviněním proti vládě Súdánu. A nakonec vidíme, že Bašár Asad za to žádnou odpovědnost nenesou. Přesto si myslíte, že ta pozornost je přehnaná?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Ta pozornost se musí věnovat, to jsem konec konců říkal, ale opravdu je přehnaná. S tím souhlasím, protože říkám, uniká ten velký obrázek. Oni to stejné dělají ti povstalci. Vzpomeňme si na sestřelené ruské letadlo nad **Tureckem**. Vzpomeňme si na osud toho **pilota**, jednoho z těch dvou, kterého rozstříleli ti takzvaní umírnění povstalci ještě na padáku, což je jednoznačně válečný zločin.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Promiňte, ale to jsme si možná nerozuměli, protože já jsem měla na mysli všechny viníky obětí **civilistů**. Neměla jsem na mysli jenom ty, které třeba zemřeli vinou jednoho režimu, ale mám samozřejmě na mysli i ty, které, kteří zemřeli vinou **Spojených států** a tak dále.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

To je dobrá otázka. Já bych se na druhou stranu mohl zeptat, jak ten konflikt vyřešíme, když budeme připomínat utrpení **civilistů**. Já myslím, že nijak. Ten konflikt může vyhrát jenom nějaká konkrétní strana, a tam už, jak jsem říkal, neexistuje rozdělení na dobré a špatné, tam jsou jenom špatní a ještě horší a zkrátka soustředit se jenom na **civilisty** nemá smysl. Je potřeba se soustředit na ty, kteří tam opravdu bojují a to jsou ti jednotliví váleční aktéři.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Evropa se vypořádává s migrací i právě kvůli **válce** v Sýrii. Je to jenom krátká poznámka na závěr. V **českém** prostředí jsme včera zažili jakousi zkoušku ochrany **hranic** kvůli nelegální migraci. Mají takovéto **nácviky** v tom našem prostředí teď vůbec nějaký smysl? A jaký případně.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Mají velký smysl, protože bezpečnost je vždycky o tom, čeho se bojíte a ne to, co vám reálně hrozí. A kdybychom se dívali na reálná fakta, tak zjistíme, že migrace se nás netýká, protože minulý rok sem přišlo všeho všudy 1400 žadatelů o azyl, což je směšné číslo. Nás se ale netýká ani terorismus, když s díváme jenom na fakta, protože tady žádný **teroristický útok** nebyl a nás se netýká ani ruská politika na Ukrajině, protože je to zkrátka daleko a všichni ví, že sem Rusové nepřijdou. A pokud bychom se na to dívali jenom touthle optikou, tak můžeme rozpustit **armádu** a přestat se tomu věnovat a to by bylo jednoznačně špatně. Bezpečnost je totiž o tom, čeho se skutečně bojíte a já si opravdu myslím, že z těch tří věcí, které jsem vyjmenoval, tak na prvním místě je terorismus a ten jde ruku v ruce právě s migrací. To znamená fakt, že sem migranti nepřichází, samozřejmě je povšimnutelný a lidé se časem přestanou imigrantů bát, pokud je tady neuvidí, ale to neznamená, že se to netýká našich spojenců a partnerů v **Evropské unii** nebo v **NATO**. A schopnost přikrývat **české hranice**, možná nebude nezbytně nutně potřeba v nejbližší době, ale bude určitě potřeba schopnost přikrývat **hranice** na Balkáně, přikrývat **hranice** Řecka, možná Itálie, takže proto má smysl tady tyhle ty věci cvičit.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Jak jsme na tom podle vás kapacitně a skutečně bojeschopně, když vidíme, že třeba v některých případech se právě kvůli kontrolám museli stahovat policisté z jiných krajů a tak dále? Jsou tady ambice udělat **nácvik** střežení všech **hranic**, což je poměrně velká oblast. Má na to **Česká republika** dost sil?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Tak policie je obecně známá tím, že nemá moc kapacit, které by mohla zmobilizovat a použít někde jinde. **Armáda** i vzhledem k tomu, k čemu je stavěná, tak je na tom lépe. Panují docela velké rozpory o tom, jestli **armáda** je tady tomuto určená, ale to není podstatné ve chvíli, kdy to veřejnost vyžaduje, tak samozřejmě k tomu použita bude. Já jsem nebo mám velkou důvěru v **české vojáky**. Konec konců stýkám se s nimi dennodenně a vím, že oni jsou schopni tyto krizové situace zvládat. V tom je, konec konců, velká **česká** síla být schopen improvizovat a řešit situace, které jsou nenadálé, takže já věřím tomu, že **armáda** je schopná kapacitně tohle zvládnout. To, že to půjde na úkor **výcviků**, to že to půjde na úkor, řekněme osobního života těch **vojáků**, je jiná věc, ale ano, zvládnout to jsou určitě schopni.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Říká Lukáš Dyčka z **Univerzity obrany**, který byl hostem dnešního Interview. Děkuju vám za to a na shledanou.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní expert, Univerzita obrany**

Děkuji a pěkný večer.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

V 19 hodin začínají Události, hlavní zpravodajská relace **České** televize, tak se na ní podívejte a hezký večer.